

1985, 31. října – Sdělení VONS č. 481 „Stanislav Pitaš znovu odsouzen“ o rozsudku Okresního soudu v Náchodě odsuzujícím Stanislava Pitaše pro trestný čin výtržnictví s přihlédnutím k předchozímu odsouzení pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele k souhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Senát Okresního soudu v Náchodě, složený z předsedy JUDr. Evžena Suchánka a soudců z lidu Josefa Vlčka a Jaroslava Špeldy,¹ rozhodl v hlavním líčení 23. 10. 1985, že Stanislav Pitaš, signatář Charty 77, osmadvacetiletý stavební dělník z České Skalice, je vinen trestným činem výtržnictví (§ 202 odst. 1 tr. z.). Soud dále rozhodl zrušit rozsudek z 3. července t. r., jímž byl St. Pitaš odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců a odsoudil nyní St. Pitaše k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 9 měsíců v I. NVS. St. Pitaš se proti rozsudku odvolal.²

Jak jsme již oznámili (viz naše sdělení č. 441, 453, 461 a 469),³ vykonává St. Pitaš v současné době osmiměsíční trest v NVÚ Plzeň-Bory, a to za zhotovení koláže, jíž měl snížit vážnost prezidenta republiky a dopustit se tak trestného činu hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. z. Tento trest má skončit 22. 12. 1985. Stane-li se poslední rozsudek náchodského soudu do té doby pravomocným, bude věznění St. Pitaše prodlouženo o jeden měsíc.

Trestného činu výtržnictví se St. Pitaš měl dopustit v dubnu 1984 v sále restaurace Maternice ve Zbečníku u Hronova. Sál si pronajala skupina přátel k soukromé oslavě, namísto 20–30 ohlášených osob však bylo přítomno přes 150 mladých lidí, někteří až ze severních Čech a z Moravy. Shromáždili se ke sledování hudební produkce Českoskalického rockového souboru „TBC skotu“.⁴ Během koncertu vtrhlo do sálu 6–8 příslušníků VB s dvěma psy. Policisté zakázali další průběh koncertu, protože povolení bylo vydáno pro podstatně menší počet osob, a vyzvali shromážděné, aby opustili sál.⁵ Mladí lidé slovně projevovali svou nevoli,

St. Pitaš pronesl výrok: „Tak na nás pusťte ty psy, co jste si přivedli!“⁶ Obžaloba nyní vinila St. Pitaše z výtržnictví, protože tato věta měla údajně podnítit shromáždění k dalšímu slovnímu napadání příslušníků VB, po němž následovaly i fyzické potyčky před restaurací. Obžalobě se nepodařilo prokázat, že tuto větu Pitaš vyslovil v úmyslu podnítit přítomné k jednání směřujícímu proti výkonu pravomoci příslušníků VB. V této souvislosti je třeba poznamenat, že akce VB a její provedení nebyla obžalobou nijak postižena, i když během zákroku bylo zraněno několik mladých lidí, z nichž jeden musel být hospitalizován.⁷

Při konfliktu ve Zbečnicku bylo trestně stíháno asi 15 mladých lidí, z toho převážná většina pouze pro takové trestné činy proti maření výkonu pravomoci státního orgánu⁸ (§ 156 odst. 2 a § 156a tr. z.), za něž zákon stanoví tresty odnětí svobody do 1 roku; všechna tato tr. stíhání byla proto na základě rozhodnutí o amnestii z 8. 5. 1985 zastavena. O osudu dvou nebo tří dalších obviněných, kteří jsou podobně jako St. Pitaš stíháni pro výtržnictví, nám není nic bližšího známo.

Ve sdělení č. 469⁹ jsme nedopatřením uvedli tři nesprávné údaje: kromě časového určení koncertu a okolnosti, že St. Pitaš byl tehdy ve vazbě (ve skutečnosti byl stíhán na svobodě), šlo o tvrzení, že usnesení náhodského soudu ze srpna 1985, jímž bylo toto trestní stíhání proti St. Pitašovi zastaveno, je pravomocné. Proti tomuto usnesení podal prokurátor ve skutečnosti stížnost, o níž rozhodoval Krajský soud v Hradci Králové. Ten zrušil usnesení náhodského soudu a nařídil mu, aby ve věci jednal znovu.

Šest příbuzných a přátel St. Pitaše, přítomných v soudní síni, bylo opět legitimováno, předseda senátu nechal zaznamenat podstatné údaje z OP. Tento případ byl pouze jedním z mnoha konfliktů mezi státními orgány a nekonformní mládeží. Způsob jeho řešení ilustruje snahu svalit vždy vinu na mladé lidi, ačkoli jsou to obvykle státní orgány, které svým necitlivým postupem tyto konflikty provokují. Výrok St. Pitaše považujeme za projev oprávněného občanského vzdoru vůči nespravedlivému a nepřiměřenému zákroku VB.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 11, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ Vedle předsedy senátu JUDr. Evžena Suchánka byli jeho členy soudci Jaroslav Špelda a Josef Ducháč. Viz protokol o hlavním líčení u Okresního soudu v Náchodě konaném 23. 10. 1985 uložený in: OS v Náchodě, soudní spis k případu Stanislava Pitaše, spis. zn. 1 T 328/85.
- ² V odůvodnění odvolání S. Pitaše podaného 9. 12. 1985 bylo mj. argumentováno tím, že nebyly provedeny veškeré dostupné důkazy, zejm. nebyli vyslechnuti navrhaní svědci. Trest považoval Pitaš za nepřiměřeně přísný. Poukazoval na skutečnost, že jeho výrok nebyl hanlivý ani hrubý. Nelze mu klást za vinu, že ostatní účastníci zábavy začali nepřiměřeně reagovat na zásah VB, a zpětně posuzovat jeho jednání jako vysoce společensky nebezpečné, neboť takovou reakci nemohl domyslet. Tamtéž.
- ³ Dokumenty č. 444, 456, 464 a 472. Dále viz sdělení VONS č. 456, dokument č. 459.
- ⁴ Skupina vystupovala též pod názvem Prasečí farma. Jejími členy byli Jaroslav Janeček, Josef Vilhelm a Petr Fejfar. Viz rozhovor Jana Bárty se Stanislavem Pitašem, 10. 3. 2012.
- ⁵ Stanislav Pitaš potvrdil, že z hlediska náležitostí povolovacích řízení veřejných produkcí byl koncert uskutečněn jako soukromá akce. Viz tamtéž.
- ⁶ Dle svědecké výpovědi zasahujícího příslušníka Obvodního oddělení VB Náchod Miloslava Hudečka vykřikl Pitaš větu: „Pošlete na nás psy, stejně jste si je přivedli“. Pitaš však během soudního jednání inkriminovaný výrok během jednání popřel. Viz protokol o hlavním líčení u Okresního soudu v Náchodě konaném 7. 8. 1985 uložený in: OS v Náchodě, soudní spis k případu Stanislava Pitaše, spis. zn. 1 T 328/85.
Odvolací soudní jednání u Krajského soudu v Hradci Králové se konalo 10. 1. 1986, tedy již po propuštění Pitaše z výkonu původního osmiměsíčního trestu odnětí svobody, ke kterému došlo 22. 12. 1985. Soud zrušil rozsudek prvoinstančního trestu ve výroku o trestu a upustil tak od vykonání zbývajících měsíčního trestu odnětí svobody. Přihlédl přitom ke skutečnosti, že během pobytu ve vězení prokazoval dobrou pracovní morálku a nezávadné chování, zapojoval se do závazkového hnutí a po propuštění se okamžitě vrátil na svoje pracoviště. Výkon již dříve uloženého trestu proto podle soudu splnil u Pitaše svůj výchovný účel a jeho nápravy bylo dosaženo. Viz rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové z 10. 1. 1986 uložený in: tamtéž.
- ⁷ Viz sdělení VONS č. 469, dokument č. 472.
- ⁸ Správně ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele.
- ⁹ Dokument č. 472.
- ¹⁰ Stanislav Pitaš se dostal do konfliktu se státní mocí i v roce 1988. K tomto případu viz sdělení VONS č. 770, 834, 855, 953, 988, 1018 a 1046, dokumenty č. 773, 838, 859, 957, 992, 1022 a 1050.